

HIV
DANMARK

MAGAZINET
STOR
JUNI 2005

Rådgivning og kontaktopsporing
Evaluering af Brobyggerprojektet
Åbenhed om hiv
AIDS-Fondets årspriser

- 3 Hvor er vi nu? Og hvor er vi på vej hen?
Af Henrik Arildsen, formand
- 4 Ekstern evaluering af Brobyggerprojektet
Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder
- 6 Afsked og gensyn med kolleger
Af Bent Hansen, sekretariatschef
- 7 Nye tider på www.hiv.dk
Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder
- 8 Rådgivning og kontaktopsporing i Danmark
Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder
- 10 Åbenhed om hiv
Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder
- 13 Nye tider for Solstrålerne
Af Helle Andersen og Vagn J., Solstrålerne
- 14 Ungegruppens Weekendtur
Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder
- 17 Tuberkulose og hiv
Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder
- 18 AIDS-Fondet Årspriser 2005
- 19 Adresseliste
- 20 Menuplan og cafeer

'Malmstrøm' af Poul Kallesen blev udstillet i maj måned i Kafe Knud

HIV Hiv-Danmark er en patientforening for hiv-smittede bosiddende i Danmark uanset køn, alder, seksualitet, politiske DANMARK tilhørsforhold og etniske baggrund.

Hiv-Danmark er en forening for pårørende, efterladte og andre, berørt af hiv og aids.

Hiv-Danmark er ligeledes en paraplyforening for støt-tegrupper, andre patientforeninger, brugergrupper mv.

Hiv-Danmark ledes af en bestyrelse af frivillige, der er medlemmer af foreningen.

Hvor er vi nu?

Af Henrik Arildsen, formand

Og hvor er vi på vej hen?

Hiv-Danmark er ligesom en række andre organisationer i hiv/aids-miljøet inde i en brydningstid. – Ikke at læseren skal misforstå dette som et udtryk for, at Hiv-Danmark aldrig før har stået over for udfordringer.

Men Hiv-Danmarks seneste udfordring ligger i, at vi har måttet reducere i rådgivnings-tilbuddet, og at der igennem de sidste par år har været længere mellem de sociale aktiviteter. Det sker til trods for, at vores rådgivning og Kafe Knud er velbesøgte, og vores medlemmer stadig efterspørger sociale aktiviteter.

En del af svaret kunne ligge i de manglende bevillinger, der gør det vanskeligere at samle frivillige- og ansattekræfter i foreningen. Men dette argument får kun kraft, hvis vi til stadighed må afvise gode ideer og konkrete forslag til, hvad medlemmerne af foreningen ønsker, at vi gennemfører af aktiviteter i Hiv-Danmarks regi.

Fremmødet på årsmødet i Hiv-Danmark efterlod ikke indtrykket af en forening med mange aktive medlemmer. Trods flere års interne diskussioner om en ændret struktur udgøres den aktive del af Hiv-Danmark stadig af en mindre skare. Primært af medlemsforeninger, som også selv oplever et mindre medlemstal eller færre midler til at drive foreningerne med. Det er kendetegnende for en del af vore medlemsforeninger, at det er personer med mange års anciennitet i hiv/aids-miljøet. Vi ser ikke så mange nye ansigter på posterne i hiv/aids-miljøet.

Spørgsmålet om, hvor Hiv-Danmark er på vej hen, er sundt at stille sig selv som forening, hvis primære formål er at varetage hiv-smittedes interesser. Siden midthalvfemserne og frem til i dag har diagnosen hiv ændret betydning.

Men har medicinen løst problemerne for alle hiv-smittede?

Når hiv kobles med misbrug som stoffer og alkohol, er det indlysende, at der kan opstå problemer, som kræver god og professionel rådgivning. Men når hiv står alene, er

det så sådan i dag, at der ikke kræves en særlig indsats mere?

Når man læser en rapport om Kortlægning af rådgivning og kontaktopsporing til hiv-smittede i Danmark (Sundhedsstyrelsen 2005) og evalueringen af Brobyggerprojekter (eksternt evalueret 2005), efterlades man med et indtryk af, at vi i Danmark burde kunne gøre det bedre: Alene ved at der i sundhedsvæsenet følges op på de informationer, som hiv-smittede får. Og ikke mindst at man indfører nationale retningslinjer for, hvilken rådgivning hiv-smittede bør tilbydes!

Hiv-Danmark huser projektet 'Levekår og livskvalitet', som er iværksat med midler fra Sundhedsstyrelsen.

Over de næste to år vil der foregå en udredning af hiv-smittedes levekår. I samarbejde med hiv/aids-miljøet vil den eksisterende viden om hiv-smittedes levekår blive indsamlet.

Foruden dette vil der i samarbejde med de infektionsmedicinske afdelinger blive udsendt spørgeskemaer til hiv-smittede for at supplere den nuværende viden, som organisationer, foreninger og grupper har rundt om i hiv/aids-miljøet.

Endelig vil der i interview med enkeltpersoner blive stillet uddybende spørgsmål, som kan klarlægge tendenser, som fremkommer af spørgeskemaerne og den eksisterende viden.

I sit udgangspunkt er det et meget ambitiøst projekt. Men ikke desto mindre vigtigt. Målet er at komme med anbefalinger og forbedre den nuværende indsats på hiv/aids-området.

Hjælpen til at nå dette mål er blandt andet, at hiv-smittede er villige til at besvare det spørgeskema, som i efteråret bliver tilsendt hiv-smittede fra Hiv-Danmark.

Hiv-Danmark håber således på, at hiv-smittede er villige til at hjælpe med at afdække viden om hiv/aids-situationen i Danmark.

God sommer!

Levekår

bruges her i betydningen af de konkrete forhold, som har indvirkning på den enkeltes livskvalitet og levevilkår.

ÅRSKONTINGENTER MM.
Enkeltmedlem: 150 kr.
Pårørende: 150 kr.
Støttemedlem: fra 200 kr.
Medlemsforening: 250 kr.-1000 kr.
Støttefirma/-forening: fra 1000 kr.

Abonnement alene på Magazinet: 250 kr.

Markér på indbetalingskortet, hvilket kontingent du betaler.

Hiv-Danmark vil gerne kende antallet af hiv-smittede medlemmer. Det er en hjælp for os, når vi skal søge om midler til foreningens arbejde. Al post til medlemmer sendes i anonyme kuverter.

Ekstern evaluering af ...

Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder

Her følger et resumé af evalueringen af Hiv-Danmarks Brobyggerprojekt, som er udarbejdet af ekstern evaluator David Metz.

Brobyggerprojektet løb fra den 1. december 2002 til den 31. marts 2005. Projektet er udtænkt til at bygge bro mellem hospitalsvæsenet og hiv-smittede med anden etnisk baggrund end dansk (herefter: etnisk). Der er som led i projektet udarbejdet en ekstern evaluering.

Evalueringen er planlagt i samarbejde med projektets medarbejdere.

Projektets formål

I ansøgninger og fra afrapporteringen fremgår det, at brobyggerprojektets formål er

- at støtte hiv-smittede af anden etnisk baggrund end dansk dér, hvor de møder det danske sundhedssystem, og forbedre disse systemers fremgangsmåder over for denne gruppe af borgere
- at koordinere og optimere de eksisterende tilbud i det offentlige system samt i de eksisterende organisationer i det danske hiv/aids-miljø.

Indsatsen

Den primære indsats for at nå dette formål har rettet sig mod ambulatoriesygeplejerskerne. Det har drejet sig om at få kontakt med sygeplejerskerne, afholde møder, etablere samarbejdsaftaler og afdække om der var behov for undervisning. Hernæst er der blevet afholdt en række temadage for per-

sonalet på de enkelte afdelinger. Personalets opmærksomhed på problemerne skærpes generelt af undervisningstilbuddene.

Når hospitalet personalet efterfølgende er blevet spurgt om deres indsats over for etniske, vidner deres svar om store forskelle på, hvordan de forskellige afdelinger opfatter problemerne, og hvordan de vælger at gribe indsatsen over for de etniske an.

Som en mindre del af projektet har det også forsøgt at udstikke retningslinier for brug af tolke.

Dette arbejde har fundet sted sideløbende med lignende arbejde i Hvidovre Hospitals regi. Det har imidlertid vist sig at være svært at udarbejde standarder på landsplan på grund af lokale forskelle.

Litteraturstudiet har medvirket til at præcisere indsatsen over for etniske, og det hører derfor med blandt et af de væsentligste aktiviteter i projektperioden foruden udarbejdelsen af et egentligt projektmateriale.

Ud over de planlagte aktiviteter er der kommet en række andre aktiviteter af større eller mindre omfang til. Der er også medgået tid til samtaler med etniske, som der er etableret kontakt til under projektet.

I projektbeskrivelsen til den oprindelige ansøgning figurerede aktiviteter, som er blevet aflyst af forskellige grunde. Den første er udarbejdelsen af informationsmateriale på fremmedsprog, som er blevet taget ud efter anmodning fra bevillingsgiver. Det fremgår dog ikke, hvorfor denne opgave er givet til en anden projektholder, mens Brobyggerprojektet alligevel har bistået som konsulent

I forbindelse med Brobyggerprojektet er der udarbejdet en rapport.

Den kan hentes gratis fra Hiv-Danmarks hjemmeside under

www.hiv-danmark.dk/udgivelser

AIDS-Linien har brug for nye frivillige rådgivere fra september 2005. Hvis du kunne tænke dig at bruge noget af din fritid på at rådgive andre om hiv, aids og seksy sygdomme, så kontakt AIDS-Linien på aids-linien@aids-linien.dk

Du behøver ikke at vide noget om hiv/aids og seksy sygdomme, eller have erfaring med at rådgive. Vi underviser dig i det hele.

Har du lyst til at vide mere, så ring på tlf. 33 91 11 14 eller skriv til os.

AIDS-LINIEN

33 91 11 14

'... [de mulige] resultater [ser] faktisk ganske gode ud ... Dels er der tale om at man skal bearbejde forestillinger om kultur og betydningen af den, som er meget fasttømrede og svære at sætte i tale – både fordi det er et politisk følsomt emne, og fordi der ofte er tale om uerkendte forhold. Dels skal det ske i en organisatorisk sammenhæng, hospitalsafdelinger, der historisk både har udvist en imponerende træghed over for forandringsstiltag og samtidig befinder sig i et politisk krydsfelt af konstant skiftende signaler og krav om prioriteringer. Og endelig er der tale om et tema, hiv og etniske minoriteter, som igennem mere end et årti har været præget af indsats fra så mange skiftende aktører, at det kan være svært at finde en klar platform at playere sig på'

David Metz, 2005

Resultat af Brobyggerprojektet

Noget personale bruger mere tid på at informere etniske patienter.

Fokus på at ensartede problemstillinger ikke må overskygges af forestilling om det særligt etniske.

Hypigheden i brug af tolke er ikke øget. Tolke kan være en barriere eller ukvalificeret.

Positiv omend behersket effekt med at forbedre etniske patienters vidensniveau.

Øget brug af eksterne tilbud blandt etniske.

Brobyggerprojektet

ved udformningen af materialet.

Materiale, der anvendes direkte i personalets arbejde med patienterne, virker på flere gunstige måder ud over de hæve niveauet i arbejdet og er med til at sikre patienternes viden. Pjecer på relevante sprog formidler i sig selv information, giver en anledning for personalet til at følge op og gentage information samt kan øge patienternes spørgelyst.

En plan for efteruddannelse af tolke har også måttet opgives. Det har ikke været muligt at finde en

samarbejdspartner.

Kritik og anbefalinger

Det forekommer uhensigtsmæssigt, at udarbejdelsen af informationsmateriale er blevet taget ud fra selve projektet. Pjecer har derfor først ligget klar hen mod udløbet af projektperioden og er ikke blevet inddraget i et ønskeligt omfang.

Det har ligeledes været et problem at få personale til at indgå eller fastholde aftale om tema-dage. Introduktion af nyt materiale kunne måske have været motiverende.

Brobyggerprojektet kunne drage fordel af at have satset bredere end primært at satse på videns-

formidling. Hvis der kunne være satset på forandring i praksis, formalisering af rollen som etnisk ressourceperson eller mental redskabsudvikling blandt personale kunne resultaterne af Brobyggerprojektet være blevet mere robuste.

Det vil imidlertid kræve et større ressourceforbrug og et større politiske engagement.

Det væsentligste er dog, at det arbejde, der er gjort for at nå etniske hiv-smittede bedre, ikke får lov til at forvitte.

På baggrund af dette er anbefalingerne

- fra evaluator:
  - Der bør overvejes forskellige strategier for de store og små hospitalsafdelinger. De små afsnit kan i højere grad have gavn af
  - et mere tværfagligt samarbejde. Der bør ligeledes fokuseres på redskaber og sociale kontrakter for at opnå en bedre
  - virkning. En mulig 'plejelog' hvor det er muligt at registrere vejledning og rådgivning, som
  - patienten modtager. En del af indsatsen over for personalet bør
  - have mere karakter af efteruddannelse. Mulighederne for tolk er nogle steder helt uacceptable. Et politisk pres sammen med andre organisationer bør overvejes, da det
  - ikke kun har relevans for hiv-smittede. Partnerskaber med medicinalfirmaer eller
  - faglige selskaber ser ud til at give succes. Sikre en bedre dækning af rådgivningstilbud i hele landet.

Charlotte Kehlet arbejder i Hiv-Danmark som psykosocial rådgiver. Hun er uddannet sygeplejerske og har en efteruddannelse i 'Nærvær og kommunikation'. Charlotte Kehlet har 10 års erfaring fra arbejdet med hiv-smittede på hospitaler. Det har bl.a. betydet mange individuelle samtaler med hiv-smittede kvinder, hvor det at leve med sin sygdom som en hemmelighed, har været i fokus.

Hiv-Danmark etablerer gruppe for hiv-smittede kvinder

Mange hiv-smittede kvinder føler sig ensomme og lever med sygdommen som en hemmelighed.

Hiv-Danmarks erfaringer viser, at samværet med andre fremmer styrke og håb. Det giver mulighed for at finde udveje, som det kan være svært selv at finde.

Hiv-Danmark tager derfor initiativ til at samle en gruppe hiv-smittede kvinder, der kan mødes og udveksle erfaringer. Indholdet af møderne vil hovedsagelig være erfaringsudveksling, men der bliver også mulighed for at drøfte emner som

f.eks. parforhold, børn eller andet, som kunne have interesse.

Praktiske oplysninger

Deltagelse er gratis. Gruppen mødes otte gange á 2 timer. Tidspunktet er hver anden mandag kl. 19.00-21.00 med opstart i september. Møderne foregår i Hiv-Danmarks lokaler i Vestergade 5, 2.tv., 8000 Århus C. Der er tavshedspligt i forhold til, hvem der deltager, og hvad der bliver talt om. Tilmelding senest den 15. august.

Ønsker du mere information, kan du kontakte gruppeleder Charlotte Kehlet på tlf. 40 41 43 50. Tilmelding på tlf. 40 41 43 50 eller på tlf. 70 22 58 68 (sekretær).

Afsked og gensyn

Af Bent Hansen, sekretariatschef

Farvel – og goddag!

Allan Møller Sørensen fortsætter som rådgiver i Rådgivning Øst.

Netop som vi troede, at vi skulle tage vemodig afsked med vores dygtige og afholdte rådgiver i Rådgivning Øst, Allan Møller Sørensen, kom vi i en situation, hvor vi kunne tilbyde Allan at fortsætte som rådgiver også efter den 1. juni.

Vi er glade for og lettede over, at Allan har sagt ja tak til vores tilbud om at fortsætte i sit hidtidige job med en opnormering i det ugentlige timetal, så Allan fremover ansættes til 30 rådgivningstimer om ugen.

Vi er overbevidste om, at rådgivningens mange brugere er lige så glade og lettede over Allans beslutning, som vi er det i Hiv-Danmark.

Bent Hansen

Allan Møller Sørensen

En varm afsked

Karen Damgaard Deleuran (tidligere Skinnerup) har efter 9 år i Hiv-Danmarks rådgivning vest og AktHIVhuset besluttet at forlade sit job som sekretær.

Karen har gennem årene være en stabil og gennemgående personlighed i rådgivningen og i AktHIVhuset. Hun har været det faste forbindelsesled mellem kontoret i København og kontoret i Århus. Mange vil uden tvivl især huske Karen for hendes store indsats i forbindelse med at arrangere tidligere tiders årlige landsseminar. I de senere år har Karen også kastet sig over fundraising-initiativer i vores fælles håb om at skaffe flere midler til Hiv-Danmarks arbejde.

Karen har søgt og fået nyt job som skolesekretær. Vi benytter lejligheden til at sige Karen tak for hendes mangeårige indsats i Hiv-Danmark og ønsker hende al mulig held og lykke fremover.

Bodil Moseholm takker af

Den 1. juni har jeg opsagt mit job i Hiv-Danmark for at hellige mig få enkeltopgaver som psykoterapeut og mit personlige liv og interesser. Det var været 13 berigende og bevægende år. Jeg takker alle, der har været med til at gøre disse år til en enestående epoke i mit liv. Jeg har mødt megen tillid og åbenhed. Været tæt på sorgen, glæden, fortvivlelsen og håbet. Hiv-Danmarks rådgivning er og har altid været mit hjertebarn. Derfor vil minderne og erfaringerne også fremover være en fyldig del af mit fremtidige virke.

Bodil Moseholm

Nye tider på www.hiv.dk

Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder

AIDS-Fondet bevilgede i maj ekstra midler til at styrke nyhedsfunktionen på den fælles hiv/aids-portal www.hiv.dk.

I løbet af de næste par måneder vil portalen www.hiv.dk undergå en del forandringer. Med de ekstra 30.000 kr. vil der blive tilknyttet to freelance-journalister til www.hiv.dk. Hver for sig vil de dække emner fra den hjemlige og den udenlandske hiv/aids-debat og understøtte den nyhedsdækning, som finder sted i dag på www.hiv.dk.

Portalen bragte for første gang nyheder og omtale af begivenheder i hiv/aids-miljøet i marts 2002. Den blev primært oprettet for at give et hurtigt overblik over hiv/aids-miljøet med adresser og en oversigt over arrangementer i hiv/aids-miljøet.

Ved siden af dette har der løbende været bragt et mindre antal nyheder på portalen. Det er denne del, der nu bliver styrket, så brugere af hjemmesiden vil opleve, at der hver uge er op til fire-fem nyheder på www.hiv.dk. Det er en kraftig stigning fra de nuværende maksimalt to nyheder om ugen.

Herved udbygges og styrkes hjemmesiden på et væsentligt punkt.

På portalen findes i forvejen en række nyttige informationer. Således findes langt størstedelen af de rapporter fra 2002 og frem, som hiv/aids-miljøet har udgivet. Foruden dette kan man finde oplysninger om rejserestriktioner, som den tyske organisation AIDS-Hilfe har opdateret i 2004.

www.hiv.dk er en fælles portal for hiv/aids-miljøet, der bliver drevet af midler fra AIDS-Fondet og med tilskud fra hiv/aids-organisationer.

Budget 2005

Webmaster

21.500 kr.

Abonnement

7.500 kr

Nyheder

30.000 kr.

Statistik for www.hiv.dk

2002

76 nyhedsartikler   Regnskab
3 arrangementer   76.151 kr.
13.127 besøg

2003

83 nyhedsartikler   Regnskab
30 arrangementer   23.426 kr.
19.542 besøg

2004

57 nyhedsartikler   Regnskab
36 arrangementer   29.107 kr.
27.101 besøg

Kafe Knud
En pause midt i byen ...
En cafe i hiv/aids-miljøet

Rådgivning og kontaktop-

Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder

Sundhedsstyrelsen har den 18. maj udgivet en rapport, hvor rådgivning og kontaktopsporing til hiv-smittede i Danmark er kortlagt.

Rapporten er udarbejdet af Tinne Laursen, der til daglig arbejder som hiv-rådgiver på Skejby Sygehus. Tinne Laursen har besøgt ti hospitalsafdelinger og syv hiv-organisationer. Der er udarbejdet et spørgeskema til de otte infektionsmedicinske afdelinger samt to kønssygdomsklinikker, hvor mange bliver undersøgt for hiv. Spørgeskemaerne er blevet fulgt op af interview. De syv hiv-organisationer, som tilbyder rådgivning til hiv-smittede, er ligeledes blevet interviewet.

Sundhedsstyrelsen ønsker med Tinne Laursens kortlægning at vurdere, om der er behov for at styrke rådgivning og kontaktopsporing i Danmark.

Forskelle

Tinne Laursens konkluderer i sin undersøgelse, at kontaktopsporing af tidligere partnere til hiv-smittede ofte er overladt til de nykonstaterede. De ansatte i offentligt regi har svært ved at hjælpe med denne opgave på langt de fleste afdelinger, hvor hiv-smittede er tilknyttet.

I Danmark afsættes der generelt få ressourcer til rådgivning og kontaktopsporing til såvel nykonstaterede hiv-smittede som hiv-smittede, der har været tilknyttet en infektionsmedicinsk afdeling gennem flere år. Normeringen på de infektionsmedicinske afdelinger er knappe. Især i københavnsområdet er ressourcerne knappe på trods af, at det er her, langt størstedelen af patienterne går til kontrol.

De personer, som varetager kontaktopsporing, har ingen fælles reference, optræning eller efteruddannelse. Endvidere viser undersøgelsen, at flygtninge og indvandrere er en underprioriteret gruppe. Både i offentlig og privat regi peges der på tolkeproblemer, samt at der ikke findes skriftligt materiale til denne gruppe.

Langt de fleste interviewpersoner ønsker en hiv/aids-indsats, der baserer sig på dokumentation, forskning samt forskellige modeller at måle indsatsen på.

Rådgivning

Der foretages i Danmark et sted mellem 130.000-150.000 hiv-test om året. Et sted mellem 250-300 personer skal hvert år informeres om, at deres test er positiv.

Syv ud af de ti afdelinger tilbyder en rådgivning før der skal tages en test. Blandt disse er der to til tre, hvor der oplyses om PEP. På halvdelen af afdelingerne rådgives den rådsøgende om risikoen for, at testen vil blive positiv.

Tinne Laursen kommenterer, at det kan være bekymrende, at ikke alle oplyser om muligheden for PEP, hvis den rådsøgende er partner til hiv-smittet eller en person fra en høj-risikogruppe. Selvom det kan være for sent at informere om PEP ved en aktuell rådgivning, er oplysning om PEP vigtig forebyggende information til personer, der er partnere til hiv-smittede.

Tidsforbruget til rådgivning ved afgivelse af et negativt hiv-testsvar varierer mellem 5-60 minutter. Der er ikke spurgt tilstrækkeligt ind til denne forskel, så det har været muligt at konkludere.

Der findes ikke nedskrevet en dansk standard for tidsforbrug eller måde, hvorpå man skal give besked om et positivt test-svar.

Men undersøgelsen viser, at alle afdelinger prioriterer nykonstaterede hiv-smittede højt og tilbyder konsultation umiddelbart efter. Det fremgår, at der er geografiske forskelle. Når en person får svar hos egen læge, henvises vedkommende oftest til hospitalet for videre undersøgelser og eventuel behandling.

Morten Eiersted

PEP er en mulighed for at forebygge smitte med hiv.

I Danmark er retningslinjerne, at **PEP** skal påbegyndes inden for 24 timer efter, at man har udsat sig for smitterisiko, for at forhindre hiv-smitte.

Mie Larsen udstiller foto-serien 'Her og Der. At rejse er at se' fra den 15. juni kl. 16.00 i Kafe Knud.

Fotoserien udstilles frem til slutningen af juli.

Foto: Mie Larsen, Island 1996

sporing i Danmark

2004

Tinne Laursen

Erfaringsmæssigt er de fleste mennesker chokerede eller rystede umiddelbart efter konstateringen af hiv. Det er derfor vigtigt at kunne tilbyde rådgivning og give informationer kort tid efter, at testsvaret er givet.

Det er vigtigt at skabe en hurtig kontakt og tillid mellem behandler og patient.

Kontaktsporing

Der er stor forskel i arbejdet og prioriteringen af kontaktsporing blandt hiv-smittede. Kontaktsporing er prioriteret og alle kan tilbydes hjælp til kontaktsporing. I Tinne Laursens interview fremgår det dog, at nogle afdelinger har problemer med at få hiv-smittede til at medvirke i kontaktsporing, mens det hos andre sjældent er et problem.

Kontaktsporing forstås på flere måder og det foretages på forskellig vis. På Bispebjerg Hospital er det en vigtig del af rådgivningsarbejdet, når en person findes hiv-smittet. Her samarbejder langt de fleste om kontaktsporing, når det er muligt. På Hvidovre Hospital er det sværere at foretage opsporing, da patienterne sjældent oplyser navne. Odense har det ligedan svært, her er det typisk fordi de fleste patienter er flygtninge/indvandrere.

Generelt ønsker færre patienter i Storkøbenhavn at medvirke til kontaktsporingen. De fleste grunde, til at der ikke foretages kontaktsporing, skyldes, at patienten ikke kender den/dem, som patienterne har været sammen med seksuelt, eller at det ikke er muligt at finde frem til tidligere partnere.

Ifølge Tinne Laursens interview med

sundhedspersonale er der ikke en fælles målsætning for kontaktopsporing. Det bliver op til den enkelte afdeling og den enkelte behandler at udføre opgaven sammen med patienten. Det er bemærkelsesværdigt, at der er så stor forskel: fra 10 minutter og op til 15-20 timer pr. patient. Kontaktopsporing er mange steder beskrevet som en vigtig opgave for at stoppe smittespredningen, men der er ingen beskrivelser af, hvordan den skal foregå.

For at kontaktopsporingen skal virke, er det nødvendigt at have fælles retningslinjer og kvalificering af personale. I Danmark er der stor forskel på normeringen. På Rigshospitalet skal fire sygeplejersker f.eks. være kontaktperson for 1.150 ambulante hiv-patienter. På Skejby er der fire sygeplejersker til 350 ambulante hiv-patienter. Derudover er hiv-rådgiveren på Skejby tilknyttet alle nykonstaterede hiv-smittede.

Rådgivning og kontaktopsporing er ofte en del af introduktionen for nykonstaterede hiv-smittede. Men for mange hiv-smittede er det en løbende proces at søge råd om deres sygdom, og ofte er der behov for at få flere emner belyst igen. De personer, der har været smittet med hiv gennem flere år, får partnere, hvor det for begge vil være vigtigt at kende til smitteveje og beskyttelse.

Løbende rådgivning og kontaktopsporings-tilbud må være et tilbud til alle, hvis problemer med livet, samlivet, seksuallivet og kærlighedslivet skal fungere med minimal risiko for smitteoverførsel for alle parter.

Kontaktsporing kunne defineres som en metode til at finde og oplyse den/de person(er), som har smittet eller er blevet smittet med hiv.

Målet er hermed at bryde eller stoppe en smittekæde.

Kafe Knud
En hyggelig aften i godt selskab ...
En cafe i hiv/aids-miljøet

Åbenhed om hiv

Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder

– er ikke en mulighed for mig ...

Ellen er hiv-smittet, i begyndelsen af fyrrerne og arbejder som mellemlider. Hun har valgt ikke at være åben om hiv i forhold til sin arbejdsplads samt dele af sit privatliv.

Hiv-Danmark har sat Ellen stævne på en cafe i København for at høre nærmere om, hvorfor Ellen har valgt at være lukket om hiv.

Hvordan ser du dig selv? Opfatter du dig som en 'stærk' hiv-smittet?

– Jeg opfatter mig som en forholdsvis stærk person. I den sammenhæng opfatter jeg ikke mig selv som en hiv-smittet. Jeg opfatter mig som en, der kan klare meget pres. Hvis jeg skal perspektivere det i forhold til hiv-miljøet, så fremstår jeg nok som en stærk person, som en 'stærk' hiv-smittet.

Men du har valgt ikke at være åben om at du er hiv-smittet?

– Ja, det har jeg. Jeg har valgt ikke at fortælle det på mit arbejde og til dele af mit privatliv. Jeg mener, det er godt at tale om det en gang imellem, det virker nok nærmest terapeutisk for mig. F.eks. at møde frem til et arrangement og veksle et par ord med andre hiv-smittede, som jeg kender, er godt for mig. Det dækker på nuværende tidspunkt stort set mit behov.

Hvordan er dit netværk i forhold til hiv?

– De venner, som er tæt på mig, ved, at jeg er hiv-smittet. Det er måske også derfor, at jeg ikke i så høj grad benytter mig af netværkene i hiv-miljøet. For jeg har et godt netværk, og jeg har mennesker omkring mig. I forhold til hiv har jeg også 'skaffet' mig mennesker omkring mig. Det vil sige, at jeg har valgt personer til, som jeg føler, at jeg kan vende ting med i den forbindelse. - Og som jeg stoler på.

Jeg har i sin tid deltaget i en kvindegruppe. Den er jeg ikke medlem af længere. Da jeg i sin tid blev konstateret hiv-smittet, havde jeg et voldsomt behov for at møde nogen andre hiv-smittede. Det enorme behov, jeg havde dengang, har jeg ikke længere, så jeg bruger ikke så meget krudt på det nu. Det

kan være, at jeg deltager i det kommende årsmøde og vender nogle tanker med folk, jeg møder der. Men i min nuværende situation er der ikke noget særligt, som berører det aspekt, at jeg er hiv-smittet.

Jeg kan da godt i nogle sammenhænge føle, at jeg skylder andre at fortælle om min hiv, men oftest har jeg det sådan at det må være mit behov der skal afgøre om jeg fortæller det.

Hvordan har du oplevet det, de gange du har fortalt om hiv?

– Da jeg i sin tid fortalte min daværende chef det, havde jeg et behov for at fortælle om det. Det fyldte rigtig meget for mig. Men desværre fortalte min chef det videre til min personalechef. Personalechefen henvendte sig til mig, og begyndte at fortælle mig om

Jeg opfatter mig ikke som paranoid, men jeg vil gerne selv bestemme og have føling med tingene ...

nødvendigheden af at være åben med tiden, og at jeg nok måtte indstille mig på nogle ændringer. Den oplevelse var meget ubehagelig for mig. Jeg var meget sårbar på det tidspunkt, og jeg oplevede situationen som et tab af kontrol. Jeg besluttede, at jeg aldrig igen ville sætte mig i sådan en situation. Og at jeg efter dette ville vælge min åbenhed til.

Jeg opfatter mig ikke som paranoid, men jeg vil gerne selv bestemme og have føling med tingene. Det er ikke sådan, at jeg er hermetisk lukket. Jeg har for en tid været engageret i hiv-sagen, og som aktiv i miljøet har jeg da taget chancer ved at gøre mig synlig. - Og jeg tager da fortsat chancer, når jeg vælger at være åben over for andre.

Hvad fik dig til i sin tid at opsøge andre hiv-smittede?

– Jeg ønskede tidligt at mødes med andre ligesindede. Altså at møde andre hiv-smittede kvinder i forskellige situationer, som ikke var til stede i min normale hverdag. Det er jo naturligvis ikke alt, vi har til fælles. Men når jeg ser tilbage på min indgang til det, var det i begyndelsen vigtigt for

mig med det fællesskab. Det var vigtigt at arbejde med mig selv: at jeg sammen med andre kvinder bearbejdede sorgen ved at være hiv-smittet, at jeg kunne diskutere problematikker om børn og partner. Mange af de her ting er universelle, uanset hvilken baggrund man har. Man skal gennem forskellige lag, og det har mødet med andre hiv-smittede hjulpet mig med. Men med tiden bar det ikke nok i sig selv, eller ikke nok til at fortsætte i sin nuværende form. Men selv om vi ikke ses fast mere, ved jeg, at det vil være i orden, hvis jeg tager kontakt, hvis jeg har brug for at tale.

Hvorfor var det vigtigt at tale med andre i samme situation?

– Når det handler om så stor en forandring i ens liv, som det er at lære at leve med hiv, hjælper det meget at mødes med andre i samme situation. Der er en anden forståelse, og for mig har det været uhyre vigtigt. Når jeg ser tilbage, altså med udgangspunkt i min nutid, fyldte hiv i de første par år meget mere. Det var meget mere present i min hverdag. Men i dag består mit personlige netværk da mest af ikke-smittede og hiv fylder kun en mindre del af mit liv.

... rent professionelt kan jeg ikke se, hvorfor min arbejdsplads skal vide, at jeg er hiv-smittet ...

Du er i arbejde?

– Ja, og i forhold til hiv er jeg lukket. Der skete som nævnt nogle ting, da jeg i sin tid fortalte om hiv, som jeg ikke kunne styre. Den situation vil jeg ikke bringes i igen. Ikke at jeg går til hverdag og tænker på, om det nu bliver opdaget. De personer der trods alt ved det, har jeg tillid til.

Hvorfor er du lukket om det på dit arbejde?

– Primært ønsker jeg ikke medlidenhed. Det skal ikke fylde noget i forhold til mine arbejdsrelationer. Selvfølgelig er der med tiden nogle, som har fået det at vide. Det har været et valg, fordi vi er kommet tættere på hinanden.

Men rent professionelt kan jeg ikke se, hvorfor min arbejdsplads skal vide, at jeg er hiv-smittet. Jeg ønsker ikke, at andre skal tænke om mig som 'hende, der er syg'. Jeg tænker også, at jeg kunne blive en god historie, når jeg ved hvad der ellers kan være af 'gode historier' på en stor arbejdsplads.

Jeg ved ikke, men jeg ... kald det bare for en form for selvstigma ... har en idé om, at der er nogle, som vil reagere på en uhenigtsmæssig måde, specielt fordi jeg har meget med udlandet at gøre i min hverdag. Så hvorfor give mig selv denne hurdle?

Jeg deltog i den Nationale Kvindedag og bed mærke i oplægget fra Anders Dahl om stigmatisering og diskrimination. Hans konklusion var vel, at vi aldrig kommer af med stigmatisering, at det er en måde, som vi mennesker forholder os til hinanden på, en måde at lave tilhørsforhold på eller det modsatte. Jeg tænkte: 'Manden har jo nok ret, for mig ville en åbenhed om hiv for altid være en risiko for at andre vil se på mig på en bestemt måde' og det ønsker jeg ikke.

... for mig ville en åbenhed om hiv for altid være en risiko for at andre vil se på mig på en bestemt måde, og det ønsker jeg ikke.

Men det har trods alt ændret sig noget. I dag er jeg mere afslappet med hiv, end jeg har været før. Selv om jeg meget gerne vil have kontrol, ved jeg dybest set, at det kan jeg ikke få 100%.

Hvorfor er åbenhed vigtig?

– Havde jeg nu været generelt åben, ville jeg f.eks. bedre kunne have støttet op omkring Hiv-Danmarks aktiviteter ved at sætte mit navn på noget, deltage i radioprogrammer eller på en anden måde hjælpe med at synliggøre sagen og problemstillinger.

Men over for denne åbenhed står mit ønske om kontrol. Jeg ønsker ikke, at hiv skal begrænse mig, det er vigtigt for mig.

Hvilke begrænsninger tænker du på?

– Den type stilling, som jeg er beskæftiget i, involverer, at jeg kan rejse til forskellige lande. Og jeg tænker, at hvis jeg er åben om hiv, så betyder det jo også, at der er bestemte områder, som jeg med de nuværende indrejserestriktioner ikke vil kunne rejse til.

Jeg har f.eks. rejst til USA, selvom man ikke kan indrejse som hiv-smittet, men her har det jo været mig som har taget en risiko og ikke mit firma. Og en udstationering vil i den sammenhæng være umulig for mig i

fortsættes på side 12

... at hvis jeg er åben om hiv, så betyder det jo også, at der er bestemte områder, som jeg med de nuværende indrejserestriktioner ikke vil kunne rejse til ...

bestemte lande uden for Vesteuropa. Så det begrænser tingene noget i forhold til at vælge at være åben om hiv.

Jeg har altid rejst med pillerne. Pillerne er begrænsningen for mig, for dem **skal** jeg jo have med. Men jeg har taget dem med uden den originale indpakning og med en lægeerklæring om, at det er nødvendig medicin.

Men det er da ubehageligt, og jeg føler hver gang, at det er en chance. Jeg bryder mig ikke om den form for risiko at skulle stå og forklare mig over for en tolder. Det er meget forskelligt, hvor stor risikoen er for at blive stoppet og checket. Men jeg bryder mig ikke om den form for usikkerhed.

Er hiv en begrænsning i forhold til dit arbejde?

– I dag, hvor jeg er lukket om det, er det få, men dog på ledelsesniveau, der ved det. Men jeg har aldrig følt det som en begrænsning, tværtimod har jeg indirekte fået antydninger om, at det ikke er noget jeg skal bekymre mig om i forhold til min situation.

Min lukkethed handler også om, at jeg har personer under mig, som jeg har lederansvar for. Jeg synes absolut, at vi arbejder som en gruppe, at vi er meget ligestillede, og at jeg er i stand til at tale private problemstillinger med dem; men det forekommer mig umiddelbart alt for privat, at de skulle vide at jeg er syg.

Tror du, at din situation med at være lukket kan ændre sig med tiden?

– Som jeg har det lige nu, passer det mig rigtig fint, at tingene er, som de er. Men jeg vil da ikke udelukke, at jeg med tiden kan få et behov for at vise 'hele mig' til hele min omverden.

Ellen er et opdigtet navn. Hun har ønsket at fremstå så anonymt som muligt, så derfor er visse tekstdele også anonymiserede.

Rejsetips

Ferie og sygdom

Rejser du på ferie i mindre end én måned inden for Europa er danske statsborgere dækket af den offentlige rejse-sygesikring (**det gule kort**). Rejsesygesikringen dækker udgifter i forbindelse med kronisk sygdom, når det ikke

på afrejsetidspunktet med rimelighed kunne forventes, at du ville få behov for behandling under din rejse. Det er den offentlige rejsesygesikring, der vurderer, om dette er tilfældet. Du kan læse mere om den offentlige dækning på Amdsrådsforeningens hjemmeside (se henvisning forned).

For ophold over en måneds varighed kan man af sin kommune få udstedt **et blåt sygesikringsbevis**. Det blå sygesikringsbevis dækker EU-borgeres akutte sygdom ved længerevarende ophold i et andet EU-land. Det blå kort dækker, hvis du **ikke** inden for to måneder har undladt at søge hiv-behandling, har opgivet eller afslået hiv-behandling.

Har du inden for to måneder været indlagt eller skiftet medicin, kan du med din læges hjælp få klarlagt, om du eventuelt vil kunne opfylde krav om dækning af sygesikringen. Ved besøg hos læger eller på ambulatorier gælder i øvrigt EU-landets egne regler for dækning af udgifter ved lægebesøg.

Er dit rejsemål uden for Europa kan du tegne en rejseforsikring hos et privat selskab (se henvisning forned). For rejser uden for en måneds varighed gælder det som hovedregel, at du to måneder forinden **ikke** må have været hospitalsindlagt, været vurderet/behandlet af læge (som var ikke et led i almindelig kontrol) eller have ændret medicinering. For rejser over en måned skal du have været stabil i en periode på mindst seks måneder.

Før du rejser

- Er du i tvivl, om du er dækket af den offentlige, så kontakt den offentlige rejsesygesikring.
- Er du i tvivl, hvordan dit rejseforsikrings-selskab dækker, så spørg.
- Læs betingelserne, inden du køber forsikringen.
- Husk at være ude i god tid, da din læge skal nå at lave en forhåndsgodkendelse, og forsikrings-selskabet nå at behandle den.

Hvor kan du finde information?

Gouda Rejseforsikring: www.gouda.dk
International Rejseforsikring: www.ih.dk
Den offentlige rejsesygesikring: www.arf.dk/Sundhed/Sygesikring/rejsesygesikring.htm
GodRejse.dk – lægens rejseråd på nettet: www.godrejse.dk

Nye tider i Solstrålerne

Af Helle Andersen og Vagn, Solstrålerne

Ved generalforsamlingen i Solstrålerne den 11. april 2005 vedtog de fremmødte at nedlægge foreningen i sin nuværende form.

I dette nummer af Magazinet STOR annonceres Solstrålernes motivation og ønske om et samarbejde med Hiv-Danmark.

Som mange er blevet orienteret om, havde Solstrålerne valgt at forgribe begivenhedernes gang i hiv/aids-miljøet, hvor der alle steder for øjeblikket diskuteres fusion og sammenflytninger.

Bestyrelsen fremlagde på generalforsamlingen et forslag om at lukke foreningen ved udgangen af 2005. Ønsket er først og fremmest motiveret af en vision om et øget samarbejde i miljøet. Men lukningen af Solstrålerne hænger også sammen med, at der i de senere år har været en manglende tilslutning til arrangementer, samt at foreningens bevilling fra Socialministeriet udløber ved udgangen af 2006.

På generalforsamlingen udtrykte medlemmerne forståelse for nedlæggelsen af Solstrålerne som selvstændig forening. Samtidig var der stemning for, at foreningen nu søgte at lægge aktiviteterne ind under Hiv-Danmark ved, at Solstrålerne søger om optagelse som gruppe under Hiv-Danmark. Generalforsamlingen vedtog således enstemmigt den nødvendige vedtægtsændring og forslaget om foreningens opløsning.

Det forestående arbejde

Den nye bestyrelse i Solstrålerne har nedsat en arbejdsgruppe, der nu vil indlede en dialog med Hiv-Danmarks bestyrelse om videreførelse af vores koncept 'Sundhed og livskvalitet for alle berørt af hiv og aids'. Da Helle Andersen fra Solstrålernes bestyrelse også blev valgt til Hiv-Danmarks bestyrelse ved årsmødet i Hiv-Danmark den 30. april, vil hun resten af året være et naturligt bindeled mellem de to foreninger.

Solstrålernes bestyrelse for resten af 2005 består af: Vagn J., Carsten G., Helle A., Grethe R., Stig L., Børge S. og Anne Marie L.

Solstrålerne vil fortsætte sine nuværende

aktiviteter i resten af 2005, herunder udgivelse af nyhedsbrev, fælles onsdags-middage i Kafe Knud, repræsentation i diverse udvalg og udflugter og andre sociale arrangementer i årets løb.

Desuden har bestyrelsen nedsat et fremtidsudvalg, der skal arbejde for at sikre et godt grundlag for foreningens fremtidige aktiviteter i Hiv-Danmarks regi efter årsskiftet. Aktiviteter til fremme af sundhed og livskvalitet, socialt, kulturelt og helbreds-mæssigt for alle berørt af hiv og aids. Solstrålerne ser frem til det kommende arbejde med at skabe større sammenhæng og fællesskab i miljøet.

Med venlig hilsen

Solstrålerne

Solstrålernes Sommerfest 2005

Solstrålerne holder et brag af en sommerfest lørdag den 11. juni kl. 18.00 i 'Villaen' på Tesdorpsvej 23, 2000 Frederiksberg C.

Der vil blive serveret det store kolde bord med sild, smørrebrød og ost. Drikkevarer kan som sædvanligt købes i baren til favorable priser.

Der er mulighed for lidt underholdning undervejs og det vil være festligt, hvis du er iført en sommerhat/blomst. Den flotteste vil blive præmieret.

Tilmelding senest den 4. juni på Solstrålernes tlf. 20 73 07 37.

Hele dette arrangement betaler Solstrålerne, drikkevarer er dog for egen regning. Festen er ikke kun for Solstrålernes medlemmer, men for alle berørt af hiv.

Der er et begrænset antal pladser, så det er 'først til mølle'-princippet, der gælder.

Solstrålerne

Tesdorpsvej 23
2000 Frederiksberg

Tlf. 20 73 07 37

E-mail: solstraalerne@yahoo.dk

Ungegruppens Weekendtur

Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder

For femte år i træk arrangeres Weekendtur for unge hiv-smittede mellem 15 og 25 år.

På modsatte side er et 'indstik' med en tilmeldingsblanket, som kan klippes ud af bladet og sendes til Skejby Sygehus eller Rådgivning Vest.

Hiv-Danmark har spurgt Tinne Laursen, hiv-rådgiver på Skejby Sygehus, om Ungegruppens Weekendtur.

Hvorfor afholder Skejby Sygehus og Hiv-Danmark en weekendtur for unge hiv-smittede?

– Der er to overordnede formål med at arrangere Ungegruppens Weekendtur en gang årligt.

For det første kan unge hiv-smittede blive opdateret om hiv, det vil sige hvilke nyheder er der sket det seneste år inden for forskning og medicin. Det er mit indtryk, at de fleste unge er interesserede i at følge med i, om der er kommet nye præparater, hvilke bivirkninger der er, og hvad man i givet fald kan gøre ved det. Ud over de medicinske nyheder informeres gruppen om nye tiltag på hiv-området fra ind- og udland.

For det andet finder de unge et fristed i gruppen. Langt de fleste unge hiv-smittede lever anonymt med hiv. Weekendturen er et fristed, hvor det er legalt at tale om hiv, fortælle om de vanskeligheder der er forbundet med at have hiv, få gode råd og sammenligne sig med de andre unge hiv-smittede. Weekendturen kan også give den enkelte unge mulighed for at finde venner, og den kan skabe rammer for, at netværk mellem de unge kan etableres.

Hvor mange unge deltager typisk, og hvem er undervisere?

– I 2004 var der 14 unge med på turen. Der er fast tilknyttet tre gruppeledere, nemlig to fra Skejby Sygehus og en fra Hiv-Danmark.

Derudover vil der hver gang komme en gæstelærer på besøg – f.eks. en læge, diætist eller hvad de unge lige har brug for at høre mere om.

Hvad koster det at deltage?

– Opholdet er gratis og transportudgifterne kan godtgøres mod bilag. På den måde sikrer vi, at alle har mulighed for at deltage uanset deres egen eller deres forældres økonomi.

Vi søger midler til weekendturen hos medicinalfirmaer og private fonde. På den måde koster weekendturen hverken Skejby Sygehus eller Hiv-Danmark noget at afholde.

Hvem kan deltage?

– Vi arrangerer weekendturen for unge hiv-smittede mellem 15 og 25 år. Dvs. alle unge mellem 15 og 25 år kan deltage.

Vi har gode erfaringer med en weekendtur for unge i den aldersgruppe. De er hverken for unge eller for gamle til at deltage i forhold til de emner, som kommer op i en gruppe af unge, f.eks. at have sin første kæreste eller spørgsmålene om kost eller bivirkninger. Vi skal ikke tage særlige hensyn i forhold til at nogle er for unge eller for gamle, men er nogenlunde i stand til at arbejde samlet med gruppen.

Kan du sætte ord på, hvad de unge får ud af at tage med?

Sjov og ballade, udendørsaktiviteter samt viden og nærvær!

Her er nogle udtalelser fra de unge, der tidligere har været med:

– *Jeg er så glad for at have været med på Ungegruppens Weekend. Det er fedt at være et sted hvor alle forstår, hvordan jeg har det ...*

– *Jeg ville ønske, jeg havde turdet at tage med de tidligere år. Men det turde jeg ikke. Nu ved jeg, at det giver så meget at mødes med de andre unge ...*

– *Hvorfor kan I ikke arrangere Ungegruppens Weekendture noget oftere – f.eks. flere gange om året??? ...*

– *Jeg har fået nye venner – og med dem kan jeg være helt selv og ikke skjule hiv ...*

Klip evt. pro-
grammet ud!

Ungegruppens Weekendtur

4 - 6
november 2005

Husk tilmelding
Inde i huset

Arrangører (modtager tilmeldinger)

Lotte Rodkjær
tlf. nr.: 89498339
mail: rol@sks.aaa.dk

Preben Rehr
tlf. nr.: 2129 1312
mail: p.rehr@hiv-danmark.dk

Tinne Laursen
tlf. nr.: 8949 8334
mail: tau@sks.aaa.dk

HUSK LIGE TANDBØRSTEN og...

Regntøj,
vandresko,
Fleecetrøje/andet varmt tøj
hjemmesko/sokker,
spil, CDér.

Udgifter til transport og ophold er gratis

Program

Freddag d. 4.11

- Kl. 18.00. Opsamling på Ebeltoft Rutebilstation mm.
- Kl. 18.30. Indkvartering i luksussommerhus og aftensmad
- Kl. 20.00. Velkomst og præsentation af weekendens program
- oplæg om lørdagen tema
- Kl. 21.00. Hygge og spil – sol, sauna og dukkert

Lørdag d. 5.11

- Kl. 09.30 Valgfrit tema (gruppearb.)
- Kl. 12.00 Frokost
- Kl. 13.00 Ud i det grønne – få en personlig udfordring – eller bare noget frisk luft (program med overraskelser!)
- Kl. 18.00 Gallamiddag (husk silps & sløjfe)
- Kl. 19.30 – 21.00. Opsamling på tema

Søndag d. 6.11

- Kl. 10.00 Medicinsk opdatering – "skyd" på en infektionsmedicinsk overlæge.
- Kl. 12.00 Frokost.
- Kl. 13.00 - Evaluering af weekenden.
- Kl. 15.00 Afrejse

Vi tager forbehold for ændringer!
Kasp Trø

Tilmelding til Ungegruppens Weekendtur d. 4 – 6 november 2005.
Tilmelding kan også ske telefonisk – men hvis du er under 18 år skal vi have forældre/værges underskrift.

JÅ TAK – jeg vil gerne deltage – mit navn er _____
og jeg er _____ år og indforstået med, at jeg behøver min forældres/værges underskrift hvis jeg er under 18 år.

evt. forældre/værges underskrift _____

Såfremt arrangørerne skal give meddelelser til mig kan det ske på denne adresse:

(Skriv din adresse) _____

Evt. tlf. nr. og/eller mail: _____

Min underskrift _____

Tuberkulose og hiv

Af Morten Eiersted, informationsmedarbejder

På verdensplan har en tredjedel af verdens 40 mio. hiv-smittede også tuberkulose (TB). For 90% af de over 13 mio. hiv-smittede med TB er det ensbetydende med døden.

Det gør TB til den sygdom, som slår flest hiv-smittede ihjel. Ca. 2 mio. hiv-smittede skønnes at dø af TB hvert år.

Hvis forholdene fortsætter uforandret, vil 36 mio. personer over de næste 20 år dø som følge af hiv. I det sydlige Afrika vil herved 12 mio. personer dø som følge af hiv og TB. Herved kan TB blive største dødsårsag i verden.

Alvoren bag disse tal gør, at den danske stat som det første land vælger at støtte et forskningssamarbejde mellem offentlige og private virksomheder om vaccine mod tuberkulose.

På trods af, at der i dag faktisk eksisterer en TB vaccination og behandling mod TB, er hverken vaccination eller behandling god nok. Den nuværende vaccine er ikke effektiv nok til at bruge på voksne i udviklingslandene, og behandlingen mod TB er svær at give. – I Østeuropa, det tidligere Sovjet, Asien og Afrika er der tillige multiresistente former for TB, som gør TB svær at behandle med den eksisterende medicin.

Den danske støtte

Den statslige bistandorganisation Danida støtter Aeras med 4,5 mio. DKR. Midlerne skal bruges til opbygning af klinisk infrastruktur og vaccineudvikling i Sydafrika, hvor Aeras samarbejder med det danske firma Medicon A/S, som arbejder inden for feltet kliniske forskningsforsøg.

Bevillingen fra Danida er den første offentlige støtte, som Aeras modtager. Invest in Denmark under Udenrigsministeriet har siden 2003 vist interesse for samarbejdet, der nu har ført til, at Danida støtter projektet.

Selve projektet er beregnet til at koste 79 mio. US\$ (lidt over 450 mio. DKR). Alligevel mener administrerende direktør af Aeras, Dr. Jerald C. Sadoff, at den danske støtte er vigtigt, da det er et vigtigt skridt at modtage midler fra andre statslige organisationer, rundt om i verden. Indtil videre er Aeras støttet af Gates Fonden og andre private fonde med 5 mio. US\$ (knap 29 mio. DKR).

Men den danske indsats består ikke alene af støtte i form af økonomiske midler.

Dr. Jerald C. Sadoff fremhævede også Danmark ud fra, at vi ligger inde med den nødvendige viden om tuberkulose, og at vi netop også er villige til at dele denne viden.

Den danske viden

I Danmark har Statens Serum Institut (SSI) siden midten af 1950'erne solgt en vaccine mod TB, vaccinen BCG.

SSI er en af verdens største producenter af den nuværende vaccine BCG. Aeras gør sig derved forhåbninger om, at SSI ved at videreudvikle på BCG kan fremkomme med en forbedret version, der egner sig til brug i Afrika, Asien, Østeuropa og det tidligere Sovjet.

Direktør for SSI, Nils Strandberg Pedersen, er positiv over for samarbejdet. Ikke mindst SSI's mangeårige forskning i vacciner, men også SSI's mulighed for at foretage de indledende kliniske tests af vaccinen lover godt for, at de nødvendige forsøg på personer med en vaccinekandidat kan gennemføres i Sydafrika allerede i 2006-2007.

Selvom den forbedrede version også vil blive masseproduceret, skønner Nils Strandberg Pedersen, at den nye vaccine kommer til at koste herved 50 gange mere at producere end den nuværende vaccine mod TB. Denne sælges i dag for omkring 1 kr. pr. vaccine.

Aeras (www.aeras.org)
Udvikling og overvågning af TB-vaccine

AIDS-Fondet (www.aids-fondet.dk)
Forskning, støtte og information inden for hiv/aids

Copenhagen Capacity (www.copcap.com)
Official organisation for investering i Storkøbenhavn

Danida (www.danida.dk)
Udenrigsministeriets virksomhed, der retter sig mod udviklingspolitik og de statsligt finansierede aktiviteter til bekæmpelse af fattigdommen i udviklingslandene.

Invest in Denmark (www.investindk.com)
Udenrigsministeriets afdeling for udenlandske firmaers erhvervsfremme i Danmark

Medicon (www.medicon.dk)
Privat aktieselskab. Udvikling og iværksættelse af medicinsk behandling

Statens Serum Institut (www.ssi.dk)
Statsligt eget firma, som overvåger sygdomme og udvikler vacciner.

På et pressemøde den 27. april 2005 offentliggjorde udenrigsministeriet, at Danmark støtter et internationalt vaccineprogram mod TB med 4,5 mio. kr.

Pressemødet blev arrangeret i samarbejde mellem Invest in Denmark, Copenhagen Capacity og AIDS-Fondet.

AIDS-Fondets Årspriser 2005

Den 19. maj uddelte AIDS-Fondet sine årspriser 2005. Ved samme lejlighed holdt AIDS-Fondet en på-gensyn-reception for direktør Henriette Laursen, som tager til Vietnam i to år i et DANIDA-projekt.

Forskningsprisen blev i år tildelt dr.med. Søren Jensen Fangel, Odense Universitets-hospital, for hans imponerende forskning i effekten og problemerne med kombinationsbehandling af hiv-smittede. Søren Jensen Fangel har blandt andet vist, at behandlingseffekten hos hiv-smittede med anden etnisk baggrund end dansk er ligeså god som blandt etniske danskere.

Informationsprisen gik i år til fire frivillige på AIDS-Linien: jurist Werner Sonne, laborant Jette Lange, læge Anne-Grethe Poulsen og læge Poul Krog. Gennem 19 år har de fire givet råd, hjælp, omsorg og støtte til de mennesker, der ringer til AIDS-Linien.

Patientprisen blev i år givet til Esther Tibasiima og journalist på Politiken Kim Faber.

Gennem 17 artikler siden 2003 er historien om den hiv-smittede Esther og hendes liv i Mbuyas slumkvarter i Uganda blevet fortalt. Esther Tibasiima modtager prisen for modet til at stå frem og give aids-epidemien i Afrika et ansigt. Hun bryder tavsheden omkring sygdommen og viser, at der er mennesker bag de ufattelige tal. Kim Faber modtager prisen for sin formidling af Esthers historie og sin illustration af, at aids-katastrofen ikke bare handler om det enkelte menneskes handlinger men om de vilkår, vi lever under: om fattigdom og kvindeundertrykkelse, der driver epidemien frem.

For første gang blev der uddelt en særlig erhvervspris. Kjaer Group A/S modtog prisen for deres indsats for at indføre en hiv/aids-arbejdspladspolitik på virksomheden. Det betyder blandt andet, at deres hiv-smittede ansatte og ægtefæller i Uganda, Mozambique og Sierra Leone modtager aids-medicin. Kjaer Group har vist sig som modige og innovative frontløbere på en bane, kun få danske virksomheder har turdet bevæge sig ind på.

Her modtager AIDS-Liniens frivillige årets informationspris.

Henriette Laursen er uddannet jurist. Hun har været direktør for AIDS-Fondet i 7 år.

Hiv-Danmark

Formand Henrik Arildsen
Træffes via Hiv-Danmark
på T 33 32 58 68

Sekretariatet
Sekretariatschef Bent Hansen,
Morten Eiersted & Carsten
Fohlmann
Skinderg. 44, 2. – 1159 Kbh K
T 33 32 58 68 (daglig 10-15)
F 33 91 50 04
info@hiv-danmark.dk
www.hiv-danmark.dk

**Rådgivning Øst,
Sjælland & Øerne**
Sekretær Marianne Ambus
Solveig Roth & Allan Sørensen
Skinderg. 44, 1 – 1159 Kbh K
T 33 32 58 60 (daglig 10-14,
F 33 91 50 04 undt. fredag)
raadoest@hiv-danmark.dk

**Rådgivning Vest,
Jylland & Fyn**
Sekretær Kirsten Sattrup
Charlotte Kehlet, Preben Rehr
& Anders Røge
Vesterg. 5, 2. – 8000 Århus C
T 70 22 58 68 (daglig 9-14)
F 86 19 11 56
raadvest@hiv-danmark.dk

Nordjyllands og Viborg Amter
Aalborg Sygehus Syd
T 21 29 13 12

Århus og Ringkøbing Amter
Vesterg. 5, 2. – 8000 Århus C
T 70 22 58 68

Vejle og Ribe Amt
Blegbanken 3 – 7100 Vejle
T 40 41 43 50

Fyns og Sønderjyllands Amter
Jernbaneg. 16
5000 Odense C
T 70 22 58 68

Kafe Knud
Ane Lillegaard &
Gitte Kristiansen
Skinderg. 21, kld. – 1159 K
T 33 32 58 61
kafeknud@hiv-danmark.dk

AktHIVhuset
Kirsten Sattrup
Vesterg. 5, 2. – 8000 Århus C
T 86 18 16 46
F 86 19 11 56
mail@akthivhuset.dk
www.akthivhuset.dk

Medlemsforening

Brugergruppen i AktHIVhuset
Kontakt gennem Aktivhuset,
Hiv-Danmark

Brugergruppen på Skejby
Afd. Q v/Majbritt Skov
Brendstrupgårdsvej 100
8200 Århus N – T 89 49 83 34
msk@sks.aaa.dk

Bøssegruppen
Kontakt Rådgivning Vest

Danmarks Bløderforening
Frederiksholms Kanal 2, 3.
1220 Kbh K
T 33 14 55 05, F 33 14 55 09
dbf@bloderforeningen.dk
www.bloderforeningen.dk

Foreningen af 1. dec. 1995
- til fordel for hivsmittede
c/o Positivgruppen
Postboks 159 – 2000 Frb. C

Hiv-gruppen på Fyn
Sdr. Boulevard 70
5000 Odense C
T 66 12 12 91

Positivgruppen
Tesdorpsvej 23 - 2000 Frb. C
T 38 86 32 33, F 38 86 11 66
positivgruppen@email.dk
www.positivgruppen.dk

Solstrålerne
c/o Positivgruppen
Tesdorpsvej 23 - 2000 Frb. C
M 20 73 07 37
solstraalerne@yahoo.dk
www.solstraalerne.dk

Andre Adresser

Abantulife
v/Beauty Chanda Pedersen
T 86 37 29 79

**AHAGS (African HIV/AIDS
Support Group) v/Ali Talib**
T 26 81 50 90, atas@get2net.dk

AIDS-Fondet
Carl Nielsens Alle 15 A
2100 København Ø
T 39 27 14 40, F 39 27 13 40
Giro: 000 12 60
info@aidsfondet.dk
www.aidsfondet.dk

AIDS-Linien
Skinderg. 27, 2. – 1159 Kbh K
T 33 91 11 19
hverdage kl. 9-23
weekend kl. 11-18
info@aids-linien.dk
www.aids-linien.dk

AidsNet
se Sex & Samfund

Brugergruppen på Hvidovre
Afd. 144 v/Gitte Agner
Kettegårds Allé 30
2650 Hvidovre. T 36 32 28 55
brugergruppen@email.dk

Brugergruppen på OUH
Nederg. 36, 5000 Odense C
T 63 14 28 14

**Brugergruppen på
Rigshospitalet**
Afd. M/afsnit 5112 v/Bitten
Konradsen (bedst kl. 13-15)
Blegdamsvej 9, 2100 Kbh Ø
T 35 45 77 45
b.konradsen@rh.dk

Cross-Over
Ll. Kirkestr. 3, 2 – 1072 Kbh K
T 36 31 04 04, F 36 31 04 03
info@cross-over.dk

Den Folkekirkelige Aidstjeneste
Aids-præst Carina Wøhik
T 33 18 16 44
info@helligaandskirken.dk
www.helligaandskirken.dk

HivInfo
postboks 1132 – 1009 Kbh K
hivinfo@hivinfo.dk,
www.hivinfo.dk

Hiv-Pensionatet
Antoinettevej 1, 2500 Valby
T 36 30 51 50
info@hiv-pensionatet.dk
www.hiv-pensionatet.dk

InitHIV-Gruppen
Skolegade 6, 3770 Allinge
T 56 48 28 58

**Kvinde- og Mandegruppen (for
heteroseksuelle)**
Odense Universitetshospital
v/Kirsten Misser
T 65 41 35 90

Navneprojektet
c/o AIDS-Linien
Skinderg. 27 – 1159 Kbh K
T 33 91 11 14 (Torsd. 19-22)
info@navneprojektet.dk
www.navneprojektet.dk

Sex & Samfund
Rosenørns Allé 12, 1.
1634 København V
T 33 93 10 10, F 33 93 10 09
info@sexogsamfund.dk
www.sexogsamfund.dk

**Center for Sex og Sundhed
(tidl. Aids Info/Fyn)**
Jernbanegade 16
5000 Odense
T 63 14 28 14, F 65 91 17 55
info@sexogsundhed.dk
www.sexogsundhed.dk

Specialinstitutionen
Forchammersvej
Forchammersvej 18
1920 Frederiksberg C
T 35 36 22 85

STOP AIDS
Postboks 190, 1006 Kbh K
T 33 11 29 11, F 33 11 19 55
info@stopaids.dk
www.stopaids.dk

**TAWA (The African Women
AIDS Awareness) Se TICC**

**TICC (Training, Information &
Counselling Center)**
Ll. Kirkestr. 3, 2 – 1072 Kbh K
T 36 31 08 08, M 26 47 11 49,
F 36 31 04 03
info@ticc.dk

Bestyrelse 2005

Henrik Arildsen, formand
Niels Pedersen, næstformand
René Laursen, kasserer
Peer Aagaard
Helle Andersen
Allan Aagaard
Frank Bentin, suppleant
Pia Vilhelmsen, suppleant

Bestyrelsesmøde

11. juni, København
6. august, København
17. september, Århus

Skinderg. 21, kld – 1159 Kbh K
T 33 32 58 61
Onsdag-fredag kl. 14.00-22.00
Køkken åbent kl. 18.00-20.30
– Et sted for folk berørt af hiv

Onsdag d. 8.6.
Fylde madpandekager m/u kød

Torsdag d. 9.6.
Ingefærkrydret lun salat m/and
V:Tortilla m/ruccola, spinat & kikærter

Fredag d. 10.6.
Skibberlabskovs. V:Grønsagslasagne

Onsdag d. 15.6.
Lammefrikadeller m/græsk tilbehør
V:Fiskefrikadeller m/pickles

Torsdag d. 16.6.
Hamburgryg m/kold kartoffelsalat
V:Ostegratinerede fyldte peberfrugter

Fredag d. 17.6.
Kotelet m/perlebyg & druesalat
V:Grønsagscremesuppe

Onsdag d. 22.6.
Marok. kylling m/ingefærsmar. gulerødder
V:Spinatlasagne m/laks

Torsdag d. 23.6. **Skt. Hans aften** m/Henrik
Arildsen som gæstekok. Stegte Hamiltonpous-
siner m/kartofl,salvie&bacon. V:Båndspaghetti
m/laks, årstid.grønt & sommerurtepesto

Fredag d. 24.6. Henrik Arildsen tryller
Hønsefrikassé m/sommergrønt & urter
V:Salat m/sommerurte-omelet

Onsdag d. 29.6.
Cæsarsalat m/u kylling

Torsdag d. 30.6.
Mørbrad m/bulgursalat & ovnbagte tomater
V:Pasta M/grønsager i flødesovs

Fredag d. 1.7. **Kafe Knuds gæstebud**
Bordet dækkes til kl. 19.00. Tilmelding er
nødvendig senest 29. juni på T 33 32 58 61

Onsdag d. 7.7.
Bagt fisk m/mangochutney
V:Stegte ris m/grønsager

Torsdag d. 8.7.
Fiske-/urtefrikadeller m/krydret kartoffelsalat

Fredag d. 9.7.
Grillstegt hakkebøf m/bløde løg
V:Tortilla m/aubergine & tofu

Priser: Forret fra kr. 30 kr., hovedret kr. 60 &
dessert fra kr. 25. 'V'=Vegetar. Hjemmebagt
brød & salat efter årstiden er altid inkluderet.
Der kan bestilles bord på T 33 32 58 61.

Kafe Knud kan lejes/lånes til forskellige
formål: Brug cafeen til pressemøde, kursus-
sted, møde, foredrag eller receptioner.
Er din lejlighed for lille til dit middagssel-
skab, kan Kafe Knud lejes. Vi formidler gerne
kokke og tjenere. Ring for aftale på T 33 32
58 61.
Mie Larsen udstiller sine flotte fotos fra
midten af juni og frem til august.

AktHIVhuset

Tirsdag 11.00-16.00
Onsdag 11.00-16.00
Torsdag 11.00-16.00
Vestergade 5 – 8000 Århus C
T 8618 1646

Café

Hiv-Café hver tirsdag 19.00-22.00.
Åben Café hver torsdag 14.00-17.00.

Grupper

Maler-Gruppen mødes hver onsdag i ulige
uger, kl. 15.00-18.00. AktHIVisterne og Kvin-
degruppen mødes jævnligt.

Tirsdagsmenu

Hiv-gruppen mødes til fællesspisning hver
tirsdag, kl. 18.00. To retter for 50 kr. Tilmeld
dig senest søndagen før på T 8693 6800
eller på e-mail: primitivo@webspeed.dk
Fra januar 2005 er det muligt at invitere
en pårørende med om tirsdagen til spisning
og café.

7.6.

Avocado 'tam-tam' m/hjemmebagt brød.
Krydderhakkebøf, kartofler, bearnaise &
blandet grøn salat.

21.6.

Grillaften!

AktHIVhuset holder lukket i hele juli måned.

Kontaktannoncer

Mand søger kvinde

HALLO!! Mand 42-186-76, weekendfar, ryger,
hetero, Odense og hiv+. Savner en kvinde at
tilfredsstille. Trænger du ikke også til at blive
forkælet lidt? Så skriv til mig.

Bill.mrk.: 11/05

Indrykning af annonce

Skriv en annonce på max. 75 ord, maskin-
skrevet eller med blokbogstaver. Anfør navn,
adresse og evt. tlf.nr. og send brevet til:
Hiv-Danmark
Att.: Marianne Ambus
Skindergade 44, 1. - 1159 Kbh. K
Alle kontaktannoncer gemmes i 2 år.

Besvarelse af annonce

Læg svaret i kuvert med billetmærke på. Vedlæg
frimærker svarende hertil og send det til nævnte
adresse. Al post behandles anonymt.

Rådgivning Vest Fyn og Jylland

Vestergade 5, 2., 8000 Århus C
Henvendelse på T 7022 5860
mandag-torsdag (9.30-14.30)

Rådgivning Vest holder lukket i juli

Rådgivning Øst Sjælland og Øerne

Skindergade 44, 1., 1159 Kbh. K
Henvendelse på T 3332 5860
mandag-torsdag (10.00-14.00)

Hiv t Hiv-chat

Anonym chat mellem
hiv-smittede på
www.hivinfo.dk
hver tirsdag ml. kl.
20.00 og kl. 22.00.

Café TrHIVsel

– For folk berørt
af hiv på Fyn

Mandag 14-21 Jernbaneg. 16, 2. – 5000
Onsdag 13-17 Odense C – T 63 14 28 20

Gratis spisning hver mandag fra kl. 18,
husk tilmelding senest onsdagen før. Fem
til seks gange om året afholdes en debat-
aften. Besøgsvnetjenesten Hiv-nettet. Hør
nærmere på T 63 14 28 20.

Center for Sex og Sundhed
hiv • rusmidler • risikoadfærd
www.sexogsundhed.dk

Hiv-gruppen-Fyn

Onsdag kl. 15.00-21.00
spisning kl. 18.00 (25/35 kr.)
Fredag kl. 13.30-16.30
1. fredag i måneden, kl. 14.00-21.00
spisning kl. 18.00 (25/35 kr.)

Få en snak og en kop kaffe, læs avis, gå på
internettet eller spil kort.

Sdr. Boulevard 70 – 5000 Odense C
T 66 12 12 91 – www.hivgruppenfyn.dk

Noaks Ark Malmö

Mandag til torsdag kl. 10.00-17.00
Fredag kl. 10.00-16.00
Frokost tirsdag til fredag: 30 SEK. Tilmelding
dagen før.
Södergatan 13, Malmö. T +46 40 611 52 15

Hiv-Pensionatet

I smukke og rolige omgivelser tilbyder vi
samvær, fællesskab, sund og rigtig kost til
hiv-smittede, der har behov for at genvinde
manglende kræfter eller blot have en pause.
Vi har ti års erfaring i at yde professionel
omsorg og psykosocial støtte, når livet »gør
ondt«, er kaotisk og svært.

Hiv-Pensionatet er et bo- og værested for
både kvinder og mænd, der er ny-smittede
eller har været hiv-smittede i længere tid.
Med udgangspunkt i den enkeltes ønsker og
behov yder vi hjælp til selvhjælp.

Kontakt pensionatets leder, Marianne
Linér, på tlf. 36 30 51 50 og få
mere information eller send en e-mail
til info@hiv-pensionatet.dk. Se mere på
www.hiv-pensionatet.dk

www.hiv.dk
portalen til hiv/aids-miljøet